

Het meisje centraal

Hoe zorgt mijn vereniging voor gepast voetbalaanbod voor meisjes?

Meisjes- en vrouwenvoetbal is hot! Op dit moment zijn ruim 127.500 meisjes en vrouwen lid van een voetbalclub en heeft meer dan 70% van de Nederlandse veldvoetbalverenigingen vrouwelijke leden. En dit aantal groeit nog steeds! Dat vrouwen in de club veel waarde toevoegen, daar zijn steeds meer verenigingen het over eens. Maar hoe zorg je ervoor dat het meisjes- en vrouwenvoetbal uiteindelijk een volwaardige positie inneemt naast het al aanwezige voetbalaanbod binnen de vereniging? Voor veel verenigingen blijft het een uitdaging om voetbal aan te bieden dat past bij het niveau en het talent, de beleving en de ambities van ieder meisje dat lid is.

In principe kan alles worden samengevat in de volgende vraag: kan een vereniging het meisje bieden waar ze behoefte aan heeft? Vrijwel elke vereniging zal de situatie herkennen waarbij meisjes met veel verschil in leeftijd, talent of ervaring toch bij elkaar in het team worden gezet, simpelweg omdat het team anders niet genoeg speelsters heeft. Ook zijn er voldoende voorbeelden te vinden waarbij meisjes alleen bij jongens kunnen voetballen omdat er geen meidenteams binnen de vereniging zijn. Vaak sluit deze situatie niet aan bij de leefwereld en de behoefte van meisjes, met als gevolg dat meisjes zich niet optimaal kunnen ontwikkelen of het plezier in het voetbal verliezen, waardoor ze stoppen als lid. Of waardoor ze zelfs niet eens lid worden.

Toch zijn er nog veel verenigingen die deze situatie gewoon voor lief nemen zoals die is. En dat is eigenlijk zonde. De ervaring leert immers dat verenigingen zelf veel kunnen doen om het meisjes- en vrouwenvoetbal binnen hun vereniging te versterken, ook al lijkt dat op het eerste gezicht soms lastig. Maar hoe doe je dat?

Kwantiteit als basis

Om te voorzien in de behoefte van een meisje moet een vereniging in ieder geval de mogelijkheid bieden om een meisje te laten voetballen op haar eigen niveau en leeftijd, en volgens haar eigen beleving en ambitie. Vertaald naar de praktijk betekent dit dat er voor ieder meisje de mogelijkheid moet zijn om een keuze te maken voor:

- **Voetbal vanuit recreatief/ sociaal perspectief**
Meisjes die voor hun plezier willen voetballen in een meisjesteam tegen andere meisjesteams in een meisjescompetitie;
- **Voetbal vanuit prestatief perspectief**
Ambitieuze meisjes die op het hoogste niveau willen voetballen in een meisjescompetitie of die spelen in een meisjesteam of jongensteam waarmee ze deelnemen aan een jongenscompetitie;
- **Voetbal vanuit het perspectief van een toptalent**
Meisjes, die de ambitie en het talent hebben om de top te halen, en die op een hoger niveau in een jongensteam of gemengde competitie kunnen spelen.

Om al deze meisjes een goede plek binnen de voetbalvereniging te bieden, is een aantal van minimaal 200 meisjes in theorie wenselijk. Met dit aantal kun je selecteren op niveau, kan het beste meisjesteam deelnemen aan een jongenscompetitie en is er ruimte om de echt talentvolle meisjes bij een jongensteam te laten voetballen, zonder dat er meteen een heel team instort. Meer en beter voetbalaanbod voor meisjes zal er uiteindelijk voor zorgen dat steeds meer meisjes gaan voetballen en dat het niveau van het Nederlands meisjes- en vrouwenvoetbal alleen maar beter wordt.

Het punt is echter dat er maar weinig verenigingen zijn, die beschikken over een dusdanig groot aantal meisjesleden. Sterker nog, een groot deel van de verenigingen komt niet eens tot de helft van dit aantal meisjes! Hoe kun je er dan toch voor zorgen dat elk meisje voetbalt op een plek die bij haar

past? Elke vereniging is natuurlijk vrij om hier zelf vorm aan te geven, maar er zijn wel wat handvatten te bedenken die helpen om dit proces vorm te geven. Hierbij is het in ieder geval nuttig om onderscheid te maken tussen verenigingen die al veel meisjes en/of vrouwen als voetballend lid hebben (bijv. meer dan 100) en verenigingen die dit nog niet hebben.

Verenigingen met veel meisjesleden: focus intern

Een vereniging met veel meisjesleden (bijv. meer dan 100) heeft als voordeel dat men de meisjes al een redelijk gevarieerd voetbalaanbod kan bieden. Bovendien zal een groot aantal meisjesleden het alleen maar makkelijker maken om nog meer meisjes uit de omgeving aan te trekken, waardoor de kans groot is dat het aantal meisjesleden van de vereniging in de toekomst stijgt of in ieder geval stabiel blijft. Om optimaal gebruik te kunnen maken van deze voordelen is het echter wel van belang dat de vereniging de zaken intern goed geregeld heeft en dat er een visie is op de toekomst. Grote verenigingen zijn dus gebaat bij een focus op de interne organisatie:

- **Kijk naar de meisjes binnen de vereniging en ga met ze in gesprek:** wie zijn ze, waarom voetballen ze en wat zoeken ze bij de vereniging? Kan jullie vereniging de meisjes bieden waar ze behoefte aan hebben en wat kan hierin nog verbeterd worden?
- Besteed aandacht aan een duidelijke **strategie**, een goede **structuur** en een prettige **cultuur** binnen de vereniging met betrekking tot het meisjes- en vrouwenvoetbal.
- Stel een **werkgroep meisjes- en vrouwenvoetbal** samen en maak, in samenspraak met het bestuur en de technische commissie, een **beleidsplan** waarin wordt omschreven wat de visie en ambities van het meisjes- en vrouwenvoetbal zijn voor de komende tien jaar. Beschrijf ook welke concrete activiteiten hier in de eerste drie tot vijf jaar aan verbonden worden (en verlies hierbij vooral niet de behoefte van de meisjes zelf uit het oog).
- Besteed (in het plan) aandacht aan de volgende onderwerpen:
  - Het **bevorderen van instroom** (door zorg te dragen voor de juiste randvoorwaarden, de inzet van wervingsactiviteiten en een aantrekkelijk voetbalaanbod);
  - Het **voorkomen van uitstroom** (door zorg te dragen voor de juiste randvoorwaarden en door te voorzien in de behoefte van de meisjes);
  - Het **ontwikkelen van kwaliteit** (door zorg te dragen voor de juiste randvoorwaarden, gediplomeerde trainers, een voetbalvisie en selectiebeleid).
- Het faciliteren van **de juiste randvoorwaarden** binnen de vereniging is de basis voor een goed voetbalaanbod. Hierbij valt te denken aan:
  - Zorg voor een nette en veilige voetbalomgeving;
  - Zorg voor een heldere organisatiestructuur;
  - Zorg voor vaste aanspreekpunten voor de meiden;
  - Zorg voor voldoende begeleiding van alle teams;
  - Aandacht voor de uitstraling van de teams (kleding, etc.).
- Uiteraard geldt dat voor de meisjes binnen de vereniging uiteindelijk hetzelfde moet gelden als voor de jongens. Echter, omdat het meisjesvoetbal bij de meeste verenigingen nu nog op een heel andere positie staat dan het jongensvoetbal, is het aan te raden om hier in eerste instantie een apart plan voor te maken. Pas wanneer het meisjesvoetbal op vergelijkbaar niveau met het jongensvoetbal staat, kan 'het aparte blaadje' voor meisjesvoetbal geïntegreerd worden in het totale voetbalbeleidsplan van de vereniging.

Verenigingen met weinig meisjesleden: focus extern

Een vereniging met een klein aantal meisjesleden (bijv. minder dan 50) heeft niet de luxe positie van een vereniging met een groot aantal meisjesleden. Echter, de meisjes die binnen deze vereniging voetballen (bijvoorbeeld omdat dit de enige vereniging in de buurt is) hebben net zoveel recht op een passend voetbalaanbod als meisjes in een grotere voetbalvereniging. Wanneer een vereniging dit zelf niet kan bieden, dan wordt het wellicht tijd om eens over de eigen schutting heen te kijken. Er zijn

ongetwijfeld voetbalverenigingen in de buurt waar ook een handjevol meisjes voetbalt, of waar men de intentie heeft om met meisjesvoetbal te starten. En samen met een of meerdere voetbalverenigingen kun je er waarschijnlijk al veel beter voor zorgen dat ieder meisje in een team speelt dat bij haar past!

Steeds meer verenigingen staan open voor een vorm van samenwerking. De nadelen (angst voor cultuurverschil of organisatorische rompslomp) blijken best mee te vallen en wegen bij lange na niet op tegen voordelen. Een samenwerking zorgt er immers niet alleen voor dat het aantal meisjes stijgt, waardoor meer meisjes kunnen voetballen op een plek die bij hun past, maar ook voor een breder kader en meer middelen. Dit zal de instroom vergroten, uitstroom beperken en de kwaliteit verbeteren.

De KNVB biedt verschillende mogelijkheden om teams van verschillende verenigingen samen deel te laten nemen aan de competitie. Daarbij kunnen meisjes lid blijven van hun eigen vereniging en toch samen voetballen met meisjes van andere verenigingen. Meer informatie over de verschillende vormen van samenwerking kunt u opvragen bij de afdeling Ondersteuning Clubbesturen of Voetbaltechnische Zaken van de KNVB (zie contactgegevens onderaan dit document).

Tips voor samenwerking

Voor kleine verenigingen die graag meer uit hun meisjes- en vrouwenvoetbalaanbod willen halen, is het wellicht de moeite waard om eens de mogelijkheden voor een samenwerking te onderzoeken. Uiteraard is iedere vereniging vrij om hier zelf invulling aan te geven, maar enkele tips helpen mogelijk bij het zetten van de eerste stappen:

1. Het is allereerst belangrijk dat er **draagvlak en enthousiasme** binnen de eigen vereniging is voor een mogelijke samenwerking. Maak het onderwerp daarom eerst bespreekbaar bij het bestuur en de kartrekkers van het meisjesvoetbal. Bespreek wat de kansen van een mogelijke samenwerking zijn en waar wellicht uitdagingen of valkuilen liggen. Wanneer er binnen de vereniging voldoende draagvlak is voor een verder onderzoek naar de mogelijkheden tot samenwerking, dan kan de volgende stap worden gezet.
2. Stel een **interne werkgroep** samen die de mogelijkheden voor samenwerking verder gaat onderzoeken:
  - Inventariseer welke verenigingen in de omgeving meisjes hebben en om hoeveel meisjes het gaat. Houd er rekening mee dat een samenwerking werkbaar is tot op een afstand van ± 12 kilometer.
  - Ga een gesprek aan met de verenigingen waarmee een samenwerking gewenst is en bespreek met hen de kansen die een samenwerking zou kunnen opleveren, zowel voor de meisjesleden als voor de vereniging in zijn geheel. Betrek zowel het bestuur als de kartrekkers van het meisjes- en vrouwenvoetbal van die verenigingen bij deze gesprekken.
3. Wanneer één of meerdere verenigingen serieus geïnteresseerd zijn om de mogelijkheden verder te onderzoeken, dan is het aan te raden om een **projectgroep met de betrokken verenigingen** samen te stellen. Bespreek binnen deze werkgroep de kansen en mogelijkheden, maar ook mogelijke uitdagingen, die een samenwerking met zich mee brengt.
4. **Informeer bij de KNVB** naar de verschillende vormen van samenwerking tussen verenigingen en naar de regels en richtlijnen die hiervoor gelden. Eventueel kan een medewerker van de KNVB een keer langs komen om ondersteuning te bieden in het proces.
5. De projectgroep kan een **visiedocument** opstellen waarin de vorm van samenwerking, de ambities en de concrete activiteiten van het samenwerkingsverband voor lange en korte termijn worden beschreven. Denk hierbij aan doelstellingen met betrekking tot het bevorderen van instroom, het voorkomen van uitstroom en het verhogen van de kwaliteit van het meisjesvoetbal. Wanneer (de besturen van) alle verenigingen akkoord gaan met het visiedocument, dan kan de uitwerking van de samenwerking verder in gang worden gezet. Ook kan er in deze fase worden gecommuniceerd naar de leden over de serieuze intentie tot samenwerking.

6. Zodra duidelijk is dat de samenwerking er daadwerkelijk gaat komen, kan een **samenwerkingsovereenkomst** of Plan van Aanpak worden opgesteld. Beschrijf in dit document concreet hoe de samenwerking eruit komt te zien met betrekking tot zaken als de teamindelingen, organisatiestructuur, naamgeving, kleding, gebruik van accommodatie, financiële afspraken en technisch beleid. Stel ook vast voor welke termijn de samenwerking geldt. Presenteer deze plannen aan het bestuur van iedere vereniging en laat ieder bestuur de samenwerkingsovereenkomst ondertekenen.
7. Licht alle betrokken (kader)leden en hun ouders in door middel van gezamenlijke bijeenkomsten of een persoonlijk gesprek. Presenteer de samenwerking verder binnen de vereniging, bijvoorbeeld door een presentatie te geven op de ledenvergadering of door er melding van te maken op de website en in het clubblad.
8. Trap de samenwerking af met een leuke gezamenlijke activiteit (bijv. een toernooi) voor alle meisjes- en vrouwenleden, ouders en belangstellenden. Geef tijdens en voorafgaand aan deze activiteit inlichtingen over de samenwerking aan alle betrokkenen.

Wanneer een samenwerking tot stand is gebracht en goed loopt, dan mag een dergelijk 'cluster van verenigingen' zich met recht vergelijken met een vereniging die in haar eentje plaats biedt aan hetzelfde aantal meisjes en vrouwen. In dat geval blijft het dus zaak om de kwaliteit en voortgang te bewaken met een interne focus, zoals dat voor grote verenigingen ook geldt.

Tot slot

We beseffen ons dat in dit document lang alles niet is omschreven waar de kartrekkers van het meisjes- en vrouwenvoetbal tegen aanlopen. Het meest aansprekende voorbeeld hiervan is waarschijnlijk de cultuur die nog steeds binnen veel voetbalverenigingen heerst en waarbij meisjes- en vrouwenvoetbal vaak nog onvoldoende serieus wordt genomen. Om als kartrekker van het meisjes- en vrouwenvoetbal actief aan de slag te gaan met de verbetering van de interne organisatie (interne focus) of de mogelijkheden voor samenwerking te gaan onderzoeken (externe focus) is het wel belangrijk dat het bestuur van de vereniging hier volledig achter staat. Blijkt echter dat er nog onvoldoende draagvlak voor een serieuze verbetering van de organisatie is, zoek dan de enthousiastelingen binnen de club en ga samen het meisjes- en vrouwenvoetbal eerst op de kaart zetten binnen de vereniging. Wedden dat dit gaat lukken. Meisjes- en vrouwenvoetbal is immers hot!

Wat kan de KNVB voor u betekenen?

De KNVB helpt uw vereniging graag met vraagstukken met betrekking tot meisjes- en vrouwenvoetbal, bijvoorbeeld op het gebied van clubontwikkeling, samenwerking, talentontwikkeling, kaderontwikkeling en wervingsactiviteiten. Ondersteuning op maat is mogelijk door de inzet van een KNVB-clubcoach of een medewerker van de afdeling Ondersteuning Clubbesturen. Ook zijn er meerdere verenigingen in ons district te vinden die het goede voorbeeld al geven, bijvoorbeeld door gestructureerd intern beleid op basis van een duidelijke visie of door een succesvol samenwerkingsverband.

Voor vragen over al deze zaken kunt u contact opnemen met

KNVB District West I

Marije Min

West1-Marketing@knvb.nl

020-4879155